

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Tomáše Kocourka v právní věci žalobce: **O. N.**, zastoupený Mgr. Markétou Nečasovou, advokátkou se sídlem Hradec Králové, Fráni Šrámka 1139/2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 1. 2021, č. j. 32 Az 21/2019-39,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Markétě Nečasové **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **6.800 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 21. 10. 2019, č. j. OAM-925/ZA-ZA11-K02 2018, žalovaný zastavil řízení o žalobcově žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neboť shledal tuto žádost nepřipustnou podle § 10a písm. e) citovaného zákona. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 21. 1. 2021, č. j. 32 Az 21/2019-39.

[2] Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Žalobce o mezinárodní ochranu poprvé požádal dne 8. 9. 2016. Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 3. 2017 mu mezinárodní ochrana nebyla udělena v žádné z jejích forem. Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové zamítl a Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítl pro nepřijatelnost. Ve druhé, nyní posuzované, žádosti žalobce uvedl, že je ukrajinské národnosti, rozvedený, pravoslavného vyznání, bez politického přesvědčení. Před odchodem z Ukrajiny v roce 2015 pobýval v Sumské oblasti. O mezinárodní ochranu žádá ze stejných důvodů, jako v prvním případě, tj. z obavy o život. Od jara 2015 měl problémy s Právým sektorem, musel čelit výhrůžkám, neboť

pracoval jako agitátor pro Stranu regionů během Majdanu. Za nové důvody označil potíže s bývalou manželkou v jejich sporu o děti; žalobce jí nechtěl udělit souhlas s tím, aby s dětmi vycestovala do Švédska. Obává se, že v případě návratu do vlasti bude zbit nebo zabit muži, které si za tím účelem jeho bývalá manželka najme. Pohovor k opakované žádosti se žalobcem nebyl proveden, neboť jej žalovaný neshledal nezbytným.

[3] Ve shodě se žalovaným krajský soud konstatoval, že žalobce v opakované žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. S důvody žádosti se žalovaný dostatečně vypořádal již v řízení o první podané žádosti, neopomněl přitom zabývat se také možností udělení jiných forem mezinárodní ochrany (humanitární azyl a doplňková ochrana). Tyto jeho závěry byly potvrzeny i při následném soudním přezkumu. V opakované žádosti žalobce neuvedl žádnou novou skutečnost, která nebyla bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím, pravomocně ukončeném, řízení. Žalobcem tvrzené obavy týkající se rodinných problémů s bývalou manželkou ve sporu o společné děti za nové skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu považovat nelze, neboť se nijak netýkají důvodů, pro které žalobce vlast opustil, a rovněž nemají žádnou souvislost s azylově relevantními důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu. Jakkoli krajský soud tyto potíže z lidského hlediska chápe, nelze je považovat ani za důvody zvláštního zřetele hodné dle § 14 citovaného zákona (důvody udělení humanitárního azylu). Uvedené problémy je třeba řešit před ukrajinskými státními orgány, totéž platí i pro tvrzené obavy z jednání soukromých osob.

[4] Krajský soud se plně ztotožnil s úvahami a procesním postupem žalovaného. S odkazem na konkrétní judikaturu Nejvyššího správního soudu připomněl, že za situace, kdy správní orgán dospěje porovnáním důvodů opakované žádosti s důvody první žádosti k závěru, že se jedná o tytéž skutečnosti, jedná se v případě druhé žádosti o žádost nepřipustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu. V takovém případě je postup spočívající v zastavení řízení v souladu se zákonou úpravou a není nutné ani provádět se žadatelem pohovor [§ 25 písm. i) a § 23 odst. 2 písm. b) tohoto zákona]. Účelem možnosti podat opakovanou žádost je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které žadatel nemohl uplatnit vlastní vinou v předchozím pravomocně ukončeném řízení. Ustanovení §10a písm. e) zákona o azylu tedy představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté.

[5] Pochybení žalovaného neshledal krajský soud ani v nevyužití diskrečního oprávnění podle § 11a odst. 4 zákona o azylu. V tomto směru odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 Azs 101/2019-74, podle něhož nemusí žalovaný v odůvodnění rozhodnutí výslovně uvést, že neshledal důvody k uplatnění § 11a odst. 4 zákona o azylu, „pokud všechny okolnosti, které mohly být rozumně představitelné jako důvody zvláštního zřetele hodné, byly v rámci řízení o opakované žádosti vzaty v úvahu ve své skutečné dimenzi (žalovaný zkoumal, zda jsou stejné, anebo nové oproti důvodům v žádosti předešlé) i v dimenzi právní, tedy z hlediska dopadů na životní poměry žadatele“. Dospěl-li žalovaný k závěru, že není důvodu něco na hodnocení těchto okolností měnit oproti předešlému posouzení, „implicitně shledal, že případ žadatele je případem běžným,

pokračování

neobsahujícím zvláštní, mimořádné, předem typově nedefinované (nebo obtížně předvídatelné) důvody, které by měly vést k uplatnění svého druhu mimořádné klauzule pro mimořádné okolnosti, již je zmocnění ke správnímu uvážení v citovaném ustanovení“. Co se týče žalobcem předestřených nových důvodů týkajících se jeho rodinné situace, krajský soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, konstatoval, že nepředstavují důvod hodný zvláštního zřetele.

[6] Konečně krajský soud konstatoval, že žalovaný řádně posoudil i aktuální bezpečnostní situaci na Ukrajině se závěrem, že žalobce pochází z oblasti ležící na severovýchodě Ukrajiny, která je pod plnou kontrolou proevropsky orientované vlády. Izolovaný konflikt v Doněcké a Luhanské oblasti se jí proto nijak zásadně nedotýká. V souvislosti s ním pak žalobce ani žádné individuální okolnosti či nebezpečí ve vztahu ke své osobě neuvedl.

[7] Proti tomuto rozsudku podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou spojil s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V kasační stížnosti namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dál jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatel se domnívá, že jeho kasační stížnost by měla být přijata k meritornímu přezkumu s ohledem na nezbytné posouzení otázky náležitého dokazování v případech, kdy je posuzována přípustnost projednání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to zejména v souvislosti s uváděním nových skutečností. Kasační stížnost dále podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy tím, že nutností vycestovat do země původu by byla ohrožena výživa, vývoj a život jeho nezletilých dětí, které stěžovatel z ČR finančně podporuje. Nebude-li je moci finančně zabezpečit jako doposud, hrozí o to více jejich odvezení do Švédska.

[9] K věci samé stěžovatel namítá, že krajský soud dospěl k nesprávným skutkovým i právním závěrům z hlediska naplnění podmínek pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Nesouhlasí s krajským soudem v tom, že neuvedl žádné nové skutečnosti, které by odůvodňovaly meritorní posouzení jeho žádosti. Krajský soud se dopustil procesních pochybení spočívajících v neúplně provedeném dokazování stran existence těchto nových skutečností.

[10] Napadený rozsudek je rovněž nepřezkoumatelný, protože se krajský soud nevypořádal s obavou stěžovatele o život v případě návratu na Ukrajinu; stěžovatel má za to, že splňuje předpoklady pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný ani krajský soud v tomto směru neprovedli řádné dokazování, jak je v obdobných věcech obvyklé a účastníky řízení důvodně očekávané. Pokud jde o posouzení aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině, na tento problém je třeba se dívat širší optikou; nelze se proto ztotožnit se závěrem, že zhoršená bezpečnostní situace v Doněcké a Luhanské oblasti není relevantní skutečností pro udělení mezinárodní ochrany s odůvodněním, že stěžovatel žil v Sumské oblasti, plně kontrolované proevropsky orientovanou vládou. Pro takový závěr nebylo v řízení provedeno žádné dokazování a závěry krajského soudu v tomto směru nemohou obstát, protože nejsou podrobněji odůvodněny.

[11] Žalovaný ve vyjádření uvedl, že stěžovatel nepředestřel žádné skutečnosti, které by žalovaného vedly k závěru o naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem. Žalovaný nesouhlasí ani s tím, že by nesprávnost jeho rozhodnutí, potažmo napadeného rozsudku spočívala v nedostatečném posouzení bezpečnostní situace na Ukrajině.

[12] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[13] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[14] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

[15] V projednávané věci nenalezl Nejvyšší správní soud žádnou právní otázku, k níž by považoval za nutné vyjádřit se v rámci sjednocování judikatury. Stěžovatelem tvrzená pochybení krajského soudu by sice obecně mohla být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, tento důvod je však vyhrazen jen pro zjevné excesy a natolik hrubá pochybení v postupu či v rozhodnutí krajského soudu, jejichž existence mohla mít alespoň potenciálně vliv na rozhodnutí ve věci samé (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006-67). K takovým pochybením v projednávané věci evidentně nedošlo. Krajský soud ve věci postupoval standardně, v rozsudku s poukazem na provedené důkazy a relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu srozumitelně vysvětlil, proč nepovažuje podanou žalobu za důvodnou a nepominul také žádnou z podstatných námitek uplatněných stěžovatelem. To, že vyhodnotil důkazy jinak, než by si stěžovatel představoval, samo o sobě žádnou vadu řízení, natož hrubou (čítaje v to i nepřezkoumatelnost rozsudku), nezpůsobuje. Krajskému soudu, potažmo žalovanému také nelze vytýkat, že se blíže nezabývali bezpečnostní situací v souvislosti s válkou na východě Ukrajiny a pouze obecně podotkli, že zhoršené bezpečnostní poměry se nijak nedotýkají oblasti, z níž pochází stěžovatel. Stěžovatel totiž žádné obavy z návratu do země původu týkající se tohoto konfliktu netvrdil ani v opakované žádosti o mezinárodní ochranu ani v žalobě.

[16] Přesah vlastních zájmů, ve smyslu výše citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39, nelze spatřovat ani v obavě o materiální zabezpečení stěžovatelových dětí. Touto argumentací stěžovatel sleduje výlučně svůj soukromý zájem, respektive zájem jeho rodinných příslušníků.

pokračování

[17] Důvod přijatelnosti, spočívající v posouzení otázky řádného dokazování při hodnocení přípustnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, stěžovatel formuloval jen obecně. Nejvyšší správní soud proto rovněž pouze v obecné rovině uvádí, že podle ustálené judikatury tohoto soudu se správní orgán v rozhodnutí o zastavení řízení ve věci mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) nezabývá věcnými důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nýbrž konkrétním důvodem její nepřijetí. Podal-li cizinec opakovanou žádost, zabývá se jejími důvody pouze z toho hlediska, zda mohly být žadateli známy v době první žádosti, a zda je tedy mohl uvést, či zda mu v tom nebránily objektivní důvody, tj. že o těchto důvodech vůbec nevěděl nebo je nemohl z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést (například změna situace v zemi původu či změna poměrů ve vztahu k osobě žadatele; srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011-74, a ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). Co se týče povahy nových důvodů žádosti, nemůže se jednat o „*jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele*“, tedy takové, „*které významně zvyšují pravděpodobnost uznání žadatele za uprchlíka*“ (viz rozsudek č. j. 9 Azs 5/2009-65). V tomto ohledu ovšem leží břemeno tvrzení na žadateli, neboť jen on sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86). Pro úplnost lze rovněž odkázat na rozsudek tohoto soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, z něhož se podává, že „*správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.*“

[18] V nyní projednávané věci stěžovatel za nové důvody žádosti označil problémy se svou bývalou manželkou ve sporu o děti. Tyto důvody žalovaný, potažmo krajský soud vyhodnotili jako skutečnosti, které nemohou ničeho změnit na hmotněprávním postavení stěžovatele, tj. že nemohou vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany, neboť se nevztahují k důvodům, pro které stěžovatel opustil Ukrajinu, netýkají se změny situace v zemi původu, a ani nemohou být azylově relevantním důvodem. Zmíněné úvahy považuje Nejvyšší správní soud za přezkoumatelné a nevybočující z rámce výše citovaných judikатурních závěrů.

[19] Lze tak uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti; krajský soud se přitom v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[20] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, jelikož rozhodl o samotné kasační stížnosti bezodkladně po provedení nezbytných procesních úkonů.

[21] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[22] V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen advokátkou na základě usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2021, č. j. 3 Azs 26/2021-46. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovená zástupkyně učinila v řízení o kasační stížnosti dva úkony právní služby, a to první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti a návrhu na přiznání odkladného účinku [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za každý tento úkon náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále částka 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu]. Ustanovená zástupkyně nedoložila, že je plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu), proto jí odměna nebyla o částku DPH navýšena. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně tedy činí 6.800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu